

VETERAN

VOJNE ZA SLOVENIJO

6

Glasilo Združenja veteranov vojne za Slovenijo
december 98

**Kdo praznuje
Veteran ob jamboru
Muzealije in spominski kovanci**

Izdajatelj:

Predsedstvo Združenja veteranov vojne za Slovenijo
 Rojčeva 16, p.p. 2780
 1001 Ljubljana
 Tel: 061-441-784
 fax: 061-442-688

UREDNIŠTVO:

Glavni in odgovorni urednik:
 Renato ZORKO
 p.p. 109
 8250 Brežice
 tel./fax: 0608-67-845
 mobilni: 041-683-312
 Email: Renato.Zorko@guest.arnes.si
 http://www.zvvs.si

Člani uredništva:

g. Drago BITENC
 g. Srečko LISJAK
 g. dr. Stane GRANDA
 ga. Mjuša SEVER

Zunanji redni sodelavci:

Aforizmi: g. Franci ČEČ
 Karikatura: g. Milan ALAŠEVIČ

Žiro račun:

50103-678-0098871

Devizni račun:

900-27620-114660/2
 NLB d.d., Trg Republike 2, 1000 Ljubljana

Cena izvida:

200,00 SIT
 1,20 ECU

Grafična priprava in tisk:

KVM-GRAFIKA, Ribnica

Slika na naslovnici:

Načelnik GŠSV Iztok Podbregar na prapor ZVVS
 pripenja spominski trak SV.

Na podlagi mnenja Urada vlade RS za informiranje številka 23/138-758/96-12 z dne 03.04.1996 je javno glasilo "Veteran vojne za Slovenijo" vpisano v evidenco javnih glasil pod zaporedno številko 1344, proizvod informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3 tarife prometnega davka, po kateri se plačuje 5% davek od prometa proizvodov.

Prispevke za naslednjo številko Veterana pošljite na urednikov naslov. Nepodpisanih prispevkov ne bomo objavljali. Člani ZVVS lahko namesto imena in priimka navedejo svojo člansko evidenčno številko, če ne želijo biti imenovani. Prispevke nam obvezno pošljite na računalniških disketah 3,5" v urejevalniku besedil Word for Windows, ki vam jih bomo vrnil, vrnil pa bomo tudi fotografije za objavo.

VSEBINA:

T. Krkovič: Kdo praznuje	3
J. Lesjak: 30 let TO	4
S. Granda: Veteran ob jamboru	5
Mednarodna konferenca WVF o psihosocialnih posledicah vojne (zaključki)	7
T. Teropšič: Minomet - muzealija z veliko pričevalno vrednostjo	8
T. Teropšič: Spominska veteranska kovanca	9
D. Bitenc: ZVVS od ustanovitve naprej 6. del	10
A. Alaševič: Karikatura	12
Veteranov dopisnik	12-18
J. Teropšič: Družina - celica družbe	13
D. Erhart: Epilog	13
A. Vidmajer: Tveganje je del življenja	14
M. Trampuš: Razvitje praporja	15
D. Erhart: Apel	16
T. Jan: Moje aktivno sodelovanje v osamosvojitveni vojni (nadaljevanje)	16
R. Klinar: Prapor na vrhu Triglava:	17
D. Bitenc: ZVVS na mednarodnih športnih igrah ..	18
Anketa	19
Nagradna križanka	20

*KDO PRAZNUJE

V uredništvo glasila *Vetran ZVVS* smo prejeli pismo Toneta Krkoviča z zavrznitvijo povabila na državno slovesnost ob 30-letnici delovanja Teritorialne obrambe, ki ga objavljamo v celoti.

Včeraj, 12.11.1998 sem (tokrat izjemoma pravočasno) prejel Vaše povabilo na proslavo ob 30-letnici ustanovitve TO RS, kjer bo kot slavnostni govornik nastopila oseba, ki je bila leta 1990 med najodgovornejšimi za razorožitev teritorialne obrambe! Povabilo sem prejel tudi za posvet, ki ga organizirate v počastitev tega dogodka.

Najprej Vas želim vljudno opozoriti na "napako", za katero ne verjamem, da se je prikradla slučajno. V poimenovanju takratne institucije, katere 30-letnico nastanka nameravate praznovati, manjka pridevnik "Socialistična", ki je bil integralni del naziva institucije. Praznovanje, kot je razvidno iz prve strani revije

Najbolj nevarna je vojska, ki je zavita v črn pajčolan. Pri njej nikoli ne veš, ali gredo v boj ali se z njega vračajo.

Slovenska vojska, pa poteka pod logotipom simbola, ki mi je hkrati znan in hkrati tuj (sestavljena rdeče zvezde - simbola JLA in uradnega simbola slovenske vojske). Navedeno me sili v zaključek, da se z dogodki iz bližnje preteklosti, z obrambnim ministrom in s Slovensko vojsko skrajno manipulira ali, kot je izjavil včeraj predsednik vlade dr. Drnovšek, izvaja skrajna politizacija. V tem, da se izvaja politizacija se strinjam z njim. To politizacijo pa na najbolj skrajni način izvajajo tisti, ki te očitke izrekajo. Dokaz je tudi v simboliki in vsebini praznovanja 30-letnice.

Sporen logotip 30-letnice TO

Načrtno minimiziranje oz. negiranje vojaškega prispevka pri osamosvajanju Slovenije (še zlasti dogodkov iz časa maj - oktober 1990 MSNZ), "komunikacijski treningi", kot ena najbolj perfidnih oblik politizacije SV, Kacinova kadrovska politika, ki je postavila povsem na obrobje t.i. "osamosvojitelje" in pripeljala v dominanten položaj oficirje poražene jugo armade, nasprotovanje obeleževanju pomembnih dogodkov iz časa osamosvajanja, češ da za to ni denarja in odsvetovanje sprejemov ob teh dogodkih našim diplomatskim predstavništvom v tujini, načrtno izločanje nekaterih "osamosvojiteljev" iz seznama vabljenih na prireditve v počastitev teh dogodkov in mnogi drugi ukrepi so v zadnjem času prerasli v sodne

rehabilitacije nekdanjih agresorjev in poveljevanje enopartijskega režima.

Kljub naštetemu in mnogim drugim primerom, si je dovolil včeraj predsednik vlade dr. Drnovšek izreči zahtevo po takojšnji depolitizaciji SV. Do tega ima pravico le, če je izrečeno namenil sebi.

Tokrat sem vabilo dobil pravočasno, ker me potrebujejo za krinko dejanskega namena. Dejanski namen pa je vzpostavljanje videza evolutivne in logične kontinuitete med prejšnjim in sedanjim. Gre za meni dobro znan manever, ki ga zaznavam že od posamosvojitvenih dni dalje. Sprva mi je bil kot človeku v povprečnim političnim instinktom komaj zaznaven, sedaj pa je že postal preočiten, da bi ostal tak. Ta manever zajema sprenevedanje brez primere. Tokrat se je šlo celo tako daleč, da ste poslali povabilo na proslavo s simbolom ideologije in vojske - zaščitnice te

Številka: 200-10498-10/2
Datum: 26.11.1998

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE
KABINET
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO
KABINET

ZADEVE: Sklepa 28. seja Odbora Državnega zbora za obrambo

Odbor Državnega zbora RS za obrambo je na svoji 28. seja, ki je bila dne 25.11.1998 v prostorih Državnega zbora RS (Ljubljana, Subotova 4) sprejel naslednje sklepe k 1. točki dnevnega reda z naslovom: "Sestranost v pripravi na vojaške vaje Cooperative Adventure Exchange - CAE 98 in cena z tem povezanih dogodkov ter praznovanje 30. obletnice TO".

- Odbor Državnega zbora za obrambo najrazporeji obsega postavljanje žiljivega priznavanja največje varnostno-politične organizacije, ki združuje demokratične države, na temeljih enakopravnosti, demokratičnosti, varovanja človeških pravic in ki skrbi za splošno varnost (sklepi "DOSTAVLJAMO DEMOKRACIJO").
- Odbor za obrambo meni, da je znak obeležje 30-letnice TO (polovica zvezde in polovica njegova snaka Slovenske vojske) nepriematen in predlaga Ministrstvu za obrambo, da se v bodoče povzeli več pozornosti oblikovanju znakov in podobnih primerov.

Lep pozdrav,

Rudolf Peter
PREDSEDNIK ODBORA

ideologije, ki je leta 1991 izvršila agresijo na mlado, komaj rojeno slovensko državo. Kombiniranje rdeče zvezde in znaka Slovenske vojske je isto, kot če bi sedanja nemška armada skupaj narisala ključasti križ z danes veljavnimi simboli nemške armade.

To gesto sprejemam kot skrajno žalitev, ne le zame osebno, temveč vseh ljudi, ki smo vršili obrambo priprave za osamosvojitve Slovenije in v spopadu z JA izbojevali častno zmago. Prepričan sem, da je to žalitev tudi za vse tiste moje sodržavljane, ki so se leta 1990 na plebiscitu odločili za samostojno in demokratično Slovenijo. Ob teh dogodkih se je na tem

prostoru dokončno in za vedno razčistilo s simbolom, ki ga scenaristi tega dejanja uporabljajo kot podlago za praznovanje poraza.

V konstruktivni simbolike je oskrnjen simbol naše Slovenske vojske, ki ima izjemno častno mesto v zgodovinskem nastajanju samostojne Slovenije in ki po svojem poslanstvu in vlogi temelji na njeni častni predhodnici MANEVERSKI STRUKTURI NARODNE ZAŠČITE (MSNZ).

Ne, tu ni nobene takšne kontinuitete, kot si jo želijo scenaristi teh prireditelj izkazovati skozi simbol praznovanja poraza, ki bi ga po vzoru nekih bivših "bratskih" narodov radi spreobrnili v veličastno zmago in s tem sebi v prid. Zadnji čas je, da dojamemo, da Slovenija NI IN NIKOLI NE BO SRBLJA in da z navidezno površnostjo in "pozabljivostjo" ne bo možno

doseči tega, kar opredeljuje strateški cilj scenaristov - BREZMADEŽNO SESTAVITI PRETEKLOST S SEDANJOSTJO in v njej biti vzornik in svetel primer zagovornika vrednot, ki niso vrednote za prihodnost, temveč za smetišče zgodovine.

Torej, če dvomljive obletnice že praznujete, ker imate tudi do tega v demokratični in samostojni Sloveniji vso pravico, predlagam da avtentičnemu simbolu pridodate tudi avtentični naziv, da bo vsem jasno, kaj praznujete. Toda, prosim Vas, PUSTITE SLOVENSKO VOJSKO PRI MIRU. Tudi tokrat boste, kot ob razorožitvi institucije, katera praznuje 30-letnico, zagotovo BREZ MENE.

* naslov: pripisal urednik

Tone Krkovič

30 LET TERITORIALNE OBRAMBE

V soboto, 3. oktobra je v zapotoku pod Kureškim slovesnost ob 30. letnici ustanovitve Teritorialne obrambe, katere so se udeležili nekdanji teritorialci in pripadniki Slovenske vojske-naslednice TO. Slovesnosti so se udeležili tudi predsednik RS Milan Kučan, minister za obrambo Alojz Krapež, ministert za evropske zadeve Igor Bavčar, načelnik General štaba slovenske vojske brigadir Iztok Podbregar ter medvojni poveljnik 5. pokrajinskega štaba TO podpolkovnik Janez Lesjak, katerega del govora objavljamo.

«... Ali bi Slovenija, brez svoje nekdanje teritorialne obrambe, danes bila samostojna in mednarodno priznana država? Verjetno bi bila, vendar pod kakšnimi pogoji in za kakšno ceno. Marsikoga med nami danes ne bi bilo tukaj. Mrtve in begunce bi še vedno iskale in popisovale kake mednarodne komisije in posledice vojnega razdejavanja, bi bile vidne na vsakem koraku. Kasnejša dogajanja na Hrvaškem in kmalu zatem v Bosni in Hercegovini, so nam lahko primer in vzorec, kako bi lahko potekali dogodki ob osamosvajanju Slovenije v tistih vročih poletnih mesecih leta 1991. Kako se je Slovenija tedaj uspela izvleči iz težkih in zapletenih političnih ter v prvi vrsti vojaško-varnostnih razmer, se danes sprašuje vse manj ljudi. Čas teče hitro in spomini na takratna dogajanja bledijo. Vendar v času osamosvajanja ni bilo tako. V tistih usodnih dneh za naš narod, so se naši politiki na izrednih sejah in narod pred televizijskimi ekrani v strahu in z bojaznijo spraševali ali bosta teritorialna obramba in policija v skupnem boju zdržali pritisk in uspeli zagotoviti nadaljni proces osamosvajanja ali pa bosta v tem neenakopravnem boju popustili in podlegli, čemur bi sledile za naš narod nepredvidljive, tragične in usodne posledice. Pa ne samo pri nas, tudi v svetu so z nejevero spremljali ta enkratni, neenakopraven, politično vojaški boj malega naroda za svoje legitime pravice. Kasneje so nam med obiski v poveljstvih in enotah TO, mednarodni opazovalci priznavali, da nam na začetku niso dajali mnogo možnosti za dokončen uspeh. Zato je bilo njihovo presenečenje ob izidu teh bojev, pregonu in dokončnem umiku enot nekdanje JA iz Slovenije toliko večje. Njihovo obču-

dovanje in iskrene pohvale so nam bile dokaz, da je tedanja obrambna strategija enot in poveljstev TO, predvsem pa pripravljenost celotnega naroda in organiziranost vseh struktur družbe, v boju za skupne cilje, izredno uspešna in za mali narod, ki se je pripravil braniti, nenadomestljiva. Vendar ta uspešna in visoka bojna pripravljenost nekdanjih poveljstev in enot TO ni prišla čez noč. Ni bila dosežena v enem letu, intenzivnih priprav na osamosvojitve Slovenije, kot danes mnogi mislijo, zavedeni z napadnimi in iskrivljenimi interpretacijami. Ne bom se spuščal v zgodovino nastajanja in razvoja TO Slovenije, poudaril pa bi, da je bil to v zgodovini Slovencev zagotovo edinstven obrambni sistem, ki je narodu v usodnih trenutkih zagotavljal varnost in preživetje. To je bil sistem, s katerim se je naš narod, predvsem pa njegovi pripadniki lahko poistovetili. Skoraj lahko trdim, da je bil Slovincem pisan na kožo. Pripadniki in celoten narod je enote TO imel za SVOJO VOJSKO, saj so v njej videli smisel njenega obstoja in delovanja. V teritorialni obrambi smo se Slovenci dokazali. Dokazali

Vojaku je težko korakati naravnost, če ga ljudstvo gleda postrani.

smo, da smo, navkljub vsiljenim stereotipom, o za vojskovanje nesposobnih Slovincih, izredno vojaško-organizacijsko sposobni, visoko moralno motivirani, predvsem pa požrtvovalni in borbeni. Kasneje je bila mnogim slovenskim »pomembnejšem« teritorialna obramba Slovenije trn v očesu. Motil jih je njen izvor in vpetost v obrambni sistem bivše skupne države

Jugoslavije. Vsem njim je potrebno povedati, da smo obrambni koncept splošnega ljudskega odpora in v sklopu njega razvoj teritorialne obrambe, v Sloveniji vzeli skrajno resno in zavzeto. V tem konceptu smo Slovenci začutili možnost za razvoj svoje lastne vojske, katera nam je bila v času združevanja v Jugoslavijo ukinjena. Obrambni koncept smo po zaslugi vrste izrednih načelnikov in ostalih častnikov v Republiškem štabu TO, z generaloma Bojanom Polakom in Rudolfom Hribernikom na čelu, že od začetka razvijali zelo svojo vojsko. V Sloveniji je dejansko nastajala visoko bojno usposobljena in patriotsko motivirana republiška vojska. Teritorialno obrambo smo razvijali, kot popolnoma samostojno obrambno strukturo, minimalno vezano in oprto na JA, predvsem pa trdno povezano z narodom in ostalimi strukturami. Ta koncept se je že kmalu pokazal za izredno učinkovitega, saj so enote in poveljstva TO Slovenije vrsto let na preverjanjih bojne pripravljenosti, kljub odporu v zveznih vrhovih, prejemale najvišja možna vojaška priznanja. Nema lokrat se je dogajalo, da so naši fantje v enotah in poveljstvih TO na skupnih preverjanjih in vajah z enotami JA le-tem bili popolnoma enakovredni ali so jih celo prekašali. Vse to je zvezno vojsko in politično vodstvo močno motilo in pričelo so z radikalnimi spremembami, katere naj bi to samostojnost preprečile. V nekdanji JA so se dobro zavedali in poznali moč ter sposobnost slovenske TO. Vedeli so, da lahko samo Slovenija v tedanji Jugoslaviji te enote

Samo pozlačen okvir še ne izbistri pogleda.

dvigne in jih uporabi kot samostojno, dobro usposobljeno in strokovno vodeno obrambno silo. To se je kasneje tragično dokazalo v primerih Hrvaške in Bosne in Hercegovine, ko je trajalo več let anarhičnih, krvavih spopadov raznih paravojaški struktur predno so bile republike sposobne formirati svoje kolikor toliko uspešne obrambne sisteme. Kako drago jih je to stalo, ni potrebno poudarjati. V dolgoletnem intezivnem, planiranem in kvalitetnem usposabljanju ni nastajala samo velika, organizirana in učinkovita obrambna struktura, nastajala in v narod se je vraščala predvsem visoka obrambna zavest, ki je

počasi skozi čas prerasla v tradicijo, kot najvišjo narodovo vrednoto. Brez te vrednote je narod pred agresorjem gol in bos, predvsem pa brez prave volje in motivacije za svojo obrambo.

Kdo danes pri nas neguje in nadaljuje to tradicijo? Ne poznam omebne vrednote državo in njene oborožene sil, ki ne gradijo na svojih slavnihi zgodovinskihi temeljih in predvsem vojaški tradiciji. V vsaki vojski se tradicija neguje izredno spoštljivo, neke celo do absurda. Vojska brez svoje tradicije, je tako rekoč brez korenin in identitete. Niti njeni pripadniki, še manj pa narod se s tako vojsko ne more poistovetiti. Take vojske narod ne spoštuje in jo sprejema le kot breme. Nekdanje pripadnike in aktivne borec iz enot in poveljstev TO nas skrbi, kje smo danes in kaj se dogaja z našo vojsko, naslednico teritorialne obrambe. Preizkušen obrambni koncepti smo zavrgli kot nesodoben, neuporaben in verjetno nekoliko "okužen". Nekritično sprejemamo in uvajamo nov koncept ponujen s strani naših bodočih obrambnih partnerjev, ki imajo razvit popolnoma drugačen koncept vojske in vjskovanja. Ne nasprotujemo obrambnim povezavam, vendar v prvi vrsti poskrbimo za to, da se bomo v sili lahko branili sami. Šele tedaj bomo sprejeti kot upoštevanja vreden partner. Za konec bi dodal, da me mnogokrat v medsebojnih razgovorih in obujanjih spominov nekdanji pripadniki TO in soborci opominajo, da so razočarani nad odnosom države, do njih in do celotne nekdanje teritorialne obrambe. Ne moremo razumeti, da se država in njena oblast, tako mačehovsko obnaša do nekdanje obrambne strukture in njenih pripadnikov, ki so bili pripravljene tudi za ceno svojih življenj omogočiti izvršitev osamosvojitve. Ali je primerna vsakoletna obeležitev praznika te strukture preveč kar zahtevamo?! Zavedajmo se, da se v usodnih trenutkih, na te nekdanje pripadnike TO slovenski narod še vedno lahko zanese. Zaupamo tudi v mlade generacije, pripadnike Slovenske vojske, da bodo to svetlo tradicijo svojih očetov spoštljivo gojili in častno služili v obrambi svoje domovine. »

J. Lesjak
priredil: R.Zorko

VETERAN OB JAMBORU

Za udeležena vojne za Slovenijo je ena najpretrselivejših podob major Troha, ki stoji ob jamboru s slovensko zastavo na zgodovinskem kraju in čaka na svojo pravico. V takšni situaciji je povsem nebitveno, ali ima mož povsem prav. Dejstvo je, da še vedno verjame v tisto, za kar je dokazano bil pripravljen žrtvovati tudi življenje. Koliko sedanjih vodilnih Slovencev je storilo kaj podobnega? Moralne obveze slovenske države do našega (nekdanjega?) veteranskega praporočaka so večje od pravnih! Zaslužil bi vsaj skrajno spoštljivo in dobronamerno obravnavo kot človek, oficir in veteran.

Nobena skrivnost ni, da je velik del slovenskih vetera-

nov, ki so ostali v njej, zelo nezadovoljen z razmerami v njej. Nekateri to pripovedujejo javno, še več vam je to pripravljeno priznati na štiri oči. Njihovi očitki so zelo konkretni in zelo jasno pojasnjujejo tisto, kar se

Bolje je imeti oči podobne kroglicam za loto kot pa tarčam za sovražnike.

megleno skriva za razlikami med nekdanjimi teritorialci in "strokovnjaki", ki so obiskovali nekdanje jugoslovanske vojaške akademije. Da je v naši slovenski vojski resnično nekaj zelo narobe, je jasno tudi slepemu in razumljivo tudi tistemu, ki ima težave že z osnovnimi matematičnimi operacijami. Toliko proble-

mov, kot jih ima naša država z obrambnimi ministri, je znak alarmantnih razmer, ki jih ni mogoče spregledati.

Noben normalni in dobromisleči človek ne more nasprotovati strokovnosti. V primeru vojaških spopadov imamo v zgodovini številne primere, ko ni odločala vojaška izobrazba, ampak pogum, morala in predanost ciljem za katere se neka stran bori. Koliko lahko k uspešnosti slovenske vojske pripomorejo ljudje, ki se ob slovenski osamosvojitvi niso želeli eksponirati, so stali ob strani ali pa se celo poskrili? Ali je resnično vse v strokovnosti? Kako so se obnašali, razen častnih izjem, naši nekdanji največji vojaški strokovnjaki, Slovenci - jugogenerali?

Strokovnosti se je mogoče priučiti, le ustrezne pogoje je treba ustvariti. Navadnemu državljanu resnično ni jasno, zakaj slovenska vojska ne najame nekaj strokovnjakov v ZDA ali zahodni Evropi, ki bi usposobili iz spremenjenih razmer izhajajoče strokovnjake, ampak se neprestano išče možnosti za okrepitev nevidne "popkovine" z JLA. Degradacije in zapostavljanje aktivnih slovenskih veteranov v slovenski vojski kaže na popolno zanemarjanje moralnih in psihofizičnih kvalitiet v njej.

V znanosti pri nas že nekaj let potekajo različne organizacije, ki težijo k odličnosti in mednarodni primerljivosti. Vsak od teh procesov poriva na vrh vedno številnejše "znanstvenike" sumljivega znanja. Pregovor: "Bolj se vse menja, bolj je vse enako," ne velja, je slabše. Ob tem je zanimivo, da bi krivdo za take razmere težko konkretno pripisali posameznim ministrom, ampak sami znanstveni sferi. Povzpeneži v njenih vrstah s pomočjo strank in zlasti klik, za katere so značilne koalicije, o katerih se parlamentu uradno niti ne sanja, stvari spreminjajo v razmere, ko se postavlja že smisel nadaljnjega obstoja raziskovalnega dela. Ena od zadnjih cvetk je zahteva humanistom, da bodo njihove razprave nekaj vredne takrat, ko jih bodo pisali v angleškem jeziku. Si zamišljate, da vam od vaših davkov prelivajo denar v znanost zato, da boste brali odkritja o vaši preteklosti v tujem jeziku, ker vaš materin tega ne zasluži?

O morali v sodobni slovenski družbi ni varno govoriti. Nekateri "razumniki" vas bodo označili najmanj za nerese sanjače, če že ne bodo iskali zvez z umobolnicami, da bi vam tam rezeverirali prostor. Obseg njihove oblasti je namreč vse prej kot razumen in moč zvez je izjemna. Kljub temu velja tistim, ki se nekritično zavzemajo za popolno nadvlado "strokovnosti" v slovenski vojski zastaviti vprašanje o kvaliteti izobrazbe tistih strokovnjakov, ki so šolanji enako ali podobno kot tisti, ki so se izkazali z množičnimi poboji civilistov na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini in sedaj na Kosovu? Koliko primerov lahko naštejemo, da se je kdo od "strokovnjakov" takim dejanjem uprl? Tako vzgojenim strokovnjakom naj zaupamo vojaško vzgojo naših sinov? Nenazadnje, kakšna pa je dejanska strokovnost različnih "specialcev", ki je svojo izjemno izurjenost lahko dokazujejo le nad nemočnimi, kot se to sedaj dogaja na Kosovu? Moti se tisti, ki misli, da

gre tu za neko samovoljo, naravo naših nekdanjih jugobratov. Spominjam se orožnih vaj sredi osemdesetih let znotraj ribniške kasarne, ko so beograjski kadeti nemirnimi vojakom, bolj v šali kot zares, grozili s pištolo na vratu? Takrat sem se zgrozil, hkrati pa tolažil, da gre za mladostno razposajenost nadebudnih kadetov. Dogodki ob razpadanju Jugoslavije so me prepričali, in kosovski jih potrjujejo, da sem se motil. Ne morem se strinjati z obstojem več moral, nedvomno pa je katastrofa, če ni nobene, če je zgolj "strokovnost". Če koga ta beseda moti, naj jo zamenja s pragmatizmom. Čeprav sta pomenjsko različni, imata v sodobni Sloveniji najtesnejše sorodstvene zveze.

Slovenci vsekakor nismo ustvarjali lastne države zato, da bi ene oblastnike zamenjali drugi, vse pa bi ostalo po starem. Hoteli smo novo, boljše, naše, slovensko. Za nas to pomeni, da bi bilo treba vse dobro iz nekdanje slovenske teritorialne obrambe, zlasti pa tisto, kar je odločalo leta 1991 in prevesilo vojaško odločitev v našo korist, nadaljevati in nadgrajevati. Mnogi smo verjeli v novo, slovensko vojsko. Ne gre le za slovenski poveljevalni jezik, tudi mentaliteta mora biti v njej slovenska! Že odnos do veteranov vojne za Slovenijo nedvoumno kaže, da temu ni tako. Ne mislim na delež, ki ga naši dejavnosti odmerja državni proračun, mislim na javno poniževanje, ki so ga sistematično deležni takratni najvidnejši akterji, mislim na sramotenje same vojne za Slovenijo, ki smo mu priča na številnih javnih prireditvah ob udeležbi najvišjih državnih predstavnikov, mislim na odnos do naših padlih in telesno težko prizadetih veteranov in njihovih svojev.

Najbolje se godi vojaku, ki mora izstopiti na začetni postaji.

Kaj naj rečemo, ko se v imenu strokovnosti ponovno uvajajo "strokovne vrline" nekdanje jugovojске. Kaj naj rečemo ob pričevanju očitvecev, naših nekdanjih tovarišev, da se ponovno razraščata dezorganizacija, improvizacija, prikrojevanje rezultatov dela, izigravanje ukazov in navodil,... Premalo je reči: "Ne, hvala!" "Strokovnjaki" so mojstri olepševanja razmer in prikazovanja uspešnega reda in dela. Naša slovenska vojska zaradi političnih razmer v državi ne sloni na tradiciji vojne za Slovenijo 1991 leta, saj "strokovnjakom", ki jo čistijo "nestrokovnih veteranov" in "naivnih slovenskih nacionalistov" to ne ustreza. Nihče ni tako neumen, da bo pljuval v lastno skledo. Natovske strukture nam jasno sporočajo, da smo od željenih ciljev čedalje dlje. Za to krivimo tako domače politične razmere kot nepoučeno tujino, ki ne vidi našega "izjemnega napredka". Za božjo voljo! Kdo izmed normalnih ljudi v Evropi pa bo želel imeti ob sebi tako izobražene strokovnjake, kot so tisti, ki so se izkazali na Hrvaškem, v Bosni in sedaj na Kosovu! Oficirska čast klub vsemu še nekaj velja, saj v civilizirani družbi. "Burek?" "Nein, dankel!" piše na steni hiše nasproti moje pisarne.

dr. Stane Granda

PRVA MEDNARODNA KONFERENCA SVETOVNE ZVEZE VETERANOV

O PSIHOSOCIALNIH POSLEDICAH VOJNE

Dubrovnik, 26. - 30. aprila 1998
ZAKLJUČNO PLENARNO ZASEDANJE - zaključki
/ nadaljevanje iz Veterana št. 5 /

1. Na prvi mednarodni konferenci o psihosocialnih posledicah vojne se je zbralo 350 udeležencev iz 39 držav s petih celin. Zaradi multidisciplinarnih usmeritve sodelavcev in ker so prihajali iz različnih držav, so lahko izmenjevali svoje poglede znanstveniki in klinični strokovnjaki, osebe, ki odločajo, in vojni veterani ter žrtve vojne. To je konferenci dalo edinstven in inovativen značaj.

Nasilje je obsojeno na propad, je dejal na silo.

2. Konferenca je omogočila, da je bil potrjen obstoj osnove posttravmatičnih motenj zaradi stresa (PTSD), ki je skupna vojnim veteranom in žrtvam vseh oboroženih spopadov ter podobnih situacij, ne glede na njihovo naravo in geografsko lokacijo. Konferenca je pokazala, da kljub obstoječemu znanju in rezultatom raziskav na tem področju veliko oseb, ki trpijo za PTSD, še vedno ni deležnih zdravljenja, ki bi temeljilo na tem znanju, oziroma ne prejema finančnega nadomestila, do katerega bi morale biti upravičene.

3. Konferenca je opozorila, da obstajajo tudi druge

travme, posebno na psihosocialnem področju, ki so lahko še posebno različne glede na naravo spopada, socialno in politično strukturo države ter stališče njihovih skupnosti do vojnih veteranov in žrtev vojne po njihovi vrnitvi domov. Te psihosocialne posledice zahtevajo nadaljnje raziskave glede etiologije in zdravljenja.

4. Konferenca je obravnavala resne travme, ki so jih utrpeli ženske v času oboroženih spopadov oziroma v podobnih situacijah, še posebno posledic spolnega nasilja in odziva nanje. Pripomnila je, da bi morali prizadevanja v zvezi s tem znatno okrepiti in si prizadevati za raziskave.

5. Konferenca je preučila tudi problem otrok in adolescentov, ki so bili priče ali žrtve nasilja v času oboroženih spopadov, in na medgeneracijske probleme. V tej zvezi je menila, da bi morali posebno pozornost posvetiti adolescentom, da bi določili, kako intenzivne in težke so travme, ki jih morda imajo, da bi jih lahko zdravili ali preprečili njihov nastanek. Pri tem je poudarila resne posledice, ki bi jih odsotnost takih ukrepov lahko imela na družbo, ko bodo taki adolescenti odrasli.

6. Konferenca je obravnavala tudi posebni položaj tistih, ki so se udeležili mirovnih operacij ZN in travme, ki so jih morda utrpeli.

7. Konferenca je razpravljala o pozitivnih učinkih na razvoj PTSD in psihosocialnih posledicah vojne, ki jih ima privedba domnevnih storilcev vojnih zločinov, genocida ali zločinov proti človeštvu pred Mednarodni kazenski sodišči v Haagu in Arushi ter dokaj velike negativne učinke v primeru nezakazovanja storilcev takih zločinov.

8. Konferenca je poudarila akcije, ki jih morajo opraviti vojni veterani in žrtve vojne, posebno v okviru Svetovne zveze veteranov, da bi premagali nasprotja med nekdanjimi sovražniki in psihosocialne posledice vojne ter prispevali k miru.

9. Predstavitve na konferenci in razprave, ki so sledile, so zato privedle do naslednjega splošnega zaključka:

9.1. Psihosocialne posledice vojne narekujejo raziskave in ravnanje, kar je pomembno ne samo za žrtev, temveč tudi za prihodnost njegove oziroma njene skupnosti.

9.2. Take raziskave zahtevajo multidisciplinaren pristop.

9.3. Da bi konferenca še naprej delovala v ta namen, je bil pri Svetovni zvezi veteranov ustanovljen Svetovni odbor, ki naj določi nadaljnje akcije in jih izroči konferenci, pripravi pa tudi drugo mednarodno konferenco o tej problematiki.

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

SVET ZA SOCIALNO VARNOST

Številka: 021-6297-17
Ljubljana, 30.11.1998

MINISTRSTVO ZA DELO,
DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE
-kabinet ministra
Kotnikova 5
1000 Ljubljana

Spoštovani,

Na sji Sveta dne 25.11.1998 je g. Drago Bitenc, ki v Svetu zastopa Zdrženje veteranov vojne za Slovenijo, zagotovil za podpora Sveta v zvezi s prizadevanji njihovega Zdrženja, ki je vladni ministru predlagalo, da bi pristopilo k izvedbi raziskave glede tako imenovanega posttravmatičnega stresnega sindroma, s katerim se dokaj pogosto soočajo veterani vojne za Slovenijo 1990-1991. Ker se vaše ministru še ni odlovalo na predloge Zdrženja, se je g. Bitenc obrnil za podporo še na tukajšnji Svet.

Svet se je strinjal, da MDDSZ opozori na navedeno problematiko s predlogom, da predluc predlog Zdrženja veteranov vojne za Slovenijo in jih nato seznanite s svojo odločitvijo.

Lepo pozdravljeni,

Jaruga Kuder
predsednik Sveta

PRILOGE: 1 x

V VIDNOST:

- g. Drago Bitenc, Zdrženje veteranov vojne za Slovenijo

MINOMET

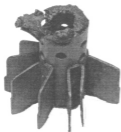
muzealija z veliko pričevalno vrednostjo

Leta 1991 je bila Vojašnica Cerklje ob Krki močnejša postojanka Oboroženih sil SFRJ. Na letališču j bilo 67 leta, 30 helikopterjev in okoli 1200 oficirjev, podoficirjev, vojakov, civilnih oseb na delu v armadi ter pripadnikov specialnih enot iz Niša.

V Posavju so nasproti enotam JLA bile postavljene sile 25. Območnega štaba TO Brežice. Tudi leta 1991, tako kot že prej, je letališče pomenilo veliko nevarnost za slovenski narod in še posebej za enote TO RŠTO je zato 27. junija izdal 2. PŠTO v Novem mestu.

Kot kaže bodo morali dati v bogajme ne več revežem ampak državi za zapolnitev privatizacijske luknje.

Ukaz o napadu na letališče, le-ta pa je za napad določil podrejeni 25. ObmŠTO Brežice. Območni štab je za minometni napad določil 228. ČOP TO Krško (Četo za ognjeno podporo), ki je tega dne bila na položajih v vasi Vihre. Poveljnik 25. ObmŠTO Brežice major Ernest Breznikar je k četi poslal stotnika Vinka Čančerja, referenta za usposabljanje in območnem štabu, da izpolni prejeti ukaz. Na podlagi njegove

Ostaneh minometne mine, ki so jo po vojni našli na vzletno-pristajalni stezi letališča Cerklje, ki je danes hrani Posavski muzej Brežice. Foto: Rožman Brežice

ocene stanja, razmer na terenu in razmestitve enot so ugotovili, da ima minometni napad podnevi lahko katastrofalne posledice za ČOP in zato sklenili, da bodo napad izvedli šele v mraku, pred tem pa bo četa zapustila položajna Vihrah.

Ob prvem mraku sta posadki minometov zasedli položaj v Mrzliavi vasi. Stotnik Čančeri in višji vodnik Branko Zorič sta preverila elemente za streljanje, nato je ob 20.45 stotnik Čančeri ukazal izstrelitev desetih min. Dve minometni mini sta zadeli vzletno-pristajalno stezo, mine sicer niso naredile nobene večje škode, toda učinek je bil izreden. Tega in naslednjega dne je letališče zapustila večina letal in vsi helikopterji. Napadalci niso imeli izgub, dosežen uspeh bojnega podviga pa je bil iznad vseh pričako-

vanj. Za izjemen pogum in uspeh bojnega podviga pri napadu na letališče Cerklje ob Krki sta bila z medaljo za hrabrost odlikovana stotnik Vinko Čančeri in višji vodnik Branko Zorič.

4. julija 98 je v Vojašnici Cerklje ob Krki potekalo veteransko srečanje ob 7. obletnici vojne za Slovenijo, na katerem je bil slavnostni govornik minister za obrambo RS mag. Alojz Krapež, ki je med drugim dejal: (citirano po magnetofonskem zapisu) »... Sedem let je od takrat, ko je cilj postal resničnost in se je izpolnilo več stoletno hrepenenje generacij Slovencev in Slovencev po lastni državi Sloveniji. Republika Slovenija je majhna, pa vendar spoštovana država v družbi naprednega in demokratičnega sveta. Danes je naša domovina suverena in neodvisna država na temeljih plebiscitarne volje vseh njenih državljanov z jasno začrtanimi poti k evropskim, gospodarskim, političnim in varnostnim integracijam. Slovenija se intenzivno vključuje v moderne gospodarske tokove, je v tujih očeh kredibilna srednjeevropska država, polnopravna članica številnih mednarodnih organizacij in institucij ter nenazadnje kot nestalna članica Varnostnega sveta ZN prevzema svoj del odgovornosti za evropsko in svetovno varnost. Pa najbrž vsega tega ne bi bilo brez trdne volje generacij Slovencev in Slovencev, vseh državljanov RS, brez žrtev osamosvojitvene vojne, NOV in nenazadnje slavnih Majstrovih

Minister Krapež je s stiskom roke predla minomet direktorju PMB mag. Teropšiču. Foto: B. Kuntarič

borcev ter mnogih drugih svobodoljubov. Ob vsem tem ne smemo nikoli pozabiti na vsak osebni prispevek vsakega svobodoljuba, zlasti pa ne tistih, ki so zastavili in mnogi žal tudi izgubili svoja življenja... (konec citata)

Ob koncu slovesnosti je minister Krapež direktorju Posavskega muzeja Brežice mag. Tomažu Teropšiču izročil minomet M-38 (82 mm) s katerim so leta 91 teroristično streljali na letališče. Minomet je tako postal del stalne zbirke o vojni za Slovenijo 91 v Posavskem muzeju Brežice.

Mag. Tomaž Teropšič
Posavski muzej Brežice in R. Zorko

SPOMINSKA VETERANSKA KOVANCA

Zmage v Novi vasi, Rožni dolini in Vrtojbi

Posavski muzej Brežice v svojih bogatih deponijah hrani arhivalije (dokumente, fotografije, izjave) ter muzealije (insignije, uniforme, orožje, opremo), hrani tudi večino slovenskih vojaških kovancev in nekaj tujih, posebno mesto v zbirki pa imata slovenska veteranska kovanca, ki sta ju v muzej prinesla polkovnik SV Srečko Lisjak in Mitja Teropšič.

Samostojna bojna skupina 6. Pokrajinskega štaba TO RS je edina enota v Sloveniji, ki je kot celota bila odlikovana z najvišjim vojaškim odlikovanjem. Častni vojni znak si je prislužila z izjemnim pogumom, iznajdljivostjo in tveganjem v vojni leta 1991. Za poveljevanje v bojnih akcijah na Primorskem je najvišje vojaško odlikovanje prejel še njihov poveljnik polkovnik Srečko Lisjak.

Idejo za kovanec je dal S. Lisjak, dokončno oblikovanje in izdelavo pa je leta 95 opravila Aurea Celje (danes Heledi's d.o.o. Celje), kjer so izdelali 20 kovancev. Ob srečanju enote je pripadnikom Samostojne bojne skupine 6. OŠTO kovanec podelil njihov poveljnik S. Lisjak.

Frontna stran spominskega kovanca

Zadnja stran spominskega kovanca

Foto: Rožman Brežice

Krakovski gozd

V Krakovskem gozdu so 2. julija 1991 teritorialci Posavja dokončno uničili samohodni mehanizirani divizion protizračne obrambe JLA. Uspeh teritorialcev je bil popoln, izgube minimalne. Poveljnik enot TO v Krakovskem gozdu je bil načelnik 25. ObmŠTO Brežice stotnik 1. Stopnje mag. Mitja Teropšič, ki je leta 92 za izjemne zasluge pri obrambi svobode in uveljavljanju suverenosti RS prejel častni znak svobode RS.

V počastitev sedme obletnice boja v Krakovskem gozdu je pokrajinski odbor ZVVS izdal spominski kovanec, za katerega sta idejo in oblikovno zasnovo prispevala Mitja in Tomaž Teropšič, izdelali pa so ga v DZV Ponikove v nakladi 150 kosov. Spominski kovanec so 4. julija na veteranski proslavi v Cerkljah prejeli udeleženci bojev v Krakovskem gozdu.

Frontna stran spominskega kovanca

Zadnja stran spominskega kovanca

Foto: Rožman Brežice

mag. Tomaž Teropšič
Posavski muzej Brežice

Še čudno, da zavarovalnice ne postavijo na bojnih poljih napisov:
Umiranje na lastno odgovornost.

ZVVS OD USTANOVITVE NAPREJ

6. DEL

Zazvonil je telefon in na drugi strani je bil g. Renato Zorko, glavni in odgovorni urednik našega glasila, skrajšano našega Veterana. »Ali že imaš pripravljeno nadaljevanje?« je bilo neusmiljeno slišati preko žice. Seveda še ne, saj je toliko drugega dela, ki ga sicer nihče neče videti, opravljeno pa mora biti. Še dobro, da nas Renato priganja in skrbi za zadevo, sicer bi izhajali še poredkeje. Zadnje, kar sem zapisal v peti številki, je bil sklep Glavnega zbora ZVVS z dne 17.05.1998, da se bo dne 26.10.1998 ustanovila Zveza veteranov vojne za Slovenijo in da so za realizacijo tega sklepa odgovorni predsedstvo, pokrajinski in območni odbori ZVVS.

Ko pišem ta prispevek, je Ustanovni zbor Zveze veteranov vojne za Slovenijo že mimo. Evforija, razočaranje, skepsa? Nič od tega, samo čas za temeljito analizo dogodkov. Vsak udeleženec Ustanovnega zbora si je ustvaril svojo sliko, prav tako nekateri mediji. Eni so bili zadovoljni, drugi »drastično« razočarani. Prav pa je, da je tudi članstvo obveščeno o pomembnih zadevah, ker se bojim, da o tem, zakaj in na kakšen način se bo združenje preoblikovalo v zvezo, večina članstva sploh ni bila obveščena.

Ustanovni zbor Zveze veteranov vojne za Slovenijo se je pričel svečano, vendar se nekateri že s predlaganim dnevnim redom oziroma s poslovnikom niso strinjali. Bili smo priča skromnem, vendar pristnem kulturnemu programu, predvsem pa smo bili počaščeni s strani Ministrstva za obrambo, ko nam je minister za obrambo g. mag. Alojz Krapež podelil veliko plaketo o sodelovanju, načelnik Generalštaba Slovenske vojske brigadir mag. Iztok Podbregar pa je na prapor ZVVS pripel spominski trak Slovenske vojske. Toplo nas je pozdravil predsednik hrvaške veteranske organizacije gospod generalpolkovnik Duro Dečak ter predsednik veteranske organizacije Herceg Bosne, gospod Miro Grabovac »Titan«.

Po svečanem uvodnem delu se je začelo dve in pol urno pripricavanje, kdo je boljši poznavalec zakonov, pravojsja, stilistike in kaj vse ni demokratično in podobno. Vse v cilju vsiliti lastno videnje ali pa vsaj prepričati ustanovitev, v kolikor lastni interesi ne bodo upoštevani. Občutek sem imel, kot da se izvaja nek poprej dogovorjen scenarij, ki skuša še ne nastalo zvezo raztrgati na koščke. Še dobro, da je bil to samo občutek. Na ustanovnem zboru se je s strani posameznikov poskušala uveljaviti teza, da je prejšnje združenje mrtev pravni subjekt in da se je o vsem potrebno pogovarjati na novo. Predvsem glede rešitev, ki so bile predhodno že zavrnjene. Bili smo priča, tako kot je dosti blizu resnice zapisal eden od medijev, nastopaštvu provincialnih politikantov, ki skušajo na vsak način izsiliti lastne rešitve in vizije. Ker odziv delovnega predsedstva niti večine ni bil pravišnji, se je začelo spotikati ob pike in vejice, nazadnje pa je bilo krivo dejstvo, da niso videli pogodbe o ustanovitvi in podobno. Diskutirali so posamezniki, v katerih okolišjih se območna združenja sploh še niso organizirala, tako da delovno predsedstvo niti ni moglo voditi seje po

poslovniku. Na koncu tisti, ki so bili najbolj glasni in »zaskrbljeni«, sploh niso pristopili k podpisu pogodbe, želeli pa so še naprej diskutirati o statusu. Kdo bi to razumel?

Napihnjen vojak ni še nikoli ustrelil sovražnika.

Pogodbe o ustanovitvi zveze ni bilo mogoče predhodno dostaviti iz tehničnih razlogov, saj so se nekateri prijavljali kot ustanovitelji zveze še na dan Ustanovnega zbora, nekateri pa so posredovali tudi napačne podatke, za kar je bilo kar nekaj hude krvi, čeprav je bil dogovorjen rok 21.10.1998. Pa tudi sicer o pogodbah ni bilo kaj razpravljati, saj je zgolj prepis že dogovorjenih pristojnosti med zvezo in območnimi združenji, kakor je zapisano v statutu, vzorec pa smo dobili na Upravni enoti, ki je pristojna za registracijo zveze. V čem je bil torej razlog dve in pol urnega maltretiranja delovnega predsedstva in gostov?

Najprej je potrebno odgovoriti na vprašanje, zakaj se je ustanovila Zveza veteranov vojne za Slovenijo in potem poskusiti pojasniti razloge za dogajanja na Ustanovnem zboru.

Ni točno pojasnjevanje, da se Zveza veteranov vojne za Slovenijo ustanavlja zaradi novega Zakona o društvih, saj zakon ne predpisuje, da se mora ustanoviti katera koli zveza društev, temveč ponuja zgolj opcijo, da se društva povezujejo v zvezo, da bi lažje uresničevala svoje interese. Združenje veteranov vojne za Slovenijo je namreč svoj Staut že uskladilo z novim Zakonom o društvih. Združenje veteranov vojne za Slovenijo, ki je bilo ustanovljeno 10.10.1993, je do formalne ustanovitve Zveze delovalo kot ena sama pravna oseba na območju celotne države, vendar po principih delegiranja odločitev na način, ki sicer velja za zveze društev. Zaradi zgodovinskega izročila organiziranosti Manevske strukture narodne zaščite, ki je delovala v okviru trinajstih pokrajin, se je ZVVS prav tako organizirala v trinajst pokrajinskih odborov. V okviru pokrajinskih odborov so se ustanovili območni odbori, ki pokrivajo upravno pravni teritorij ene ali več občin. Pokrajinski odbori so imeli in bodo imeli tudi v bodoče funkcijo koordiniranja interesov območnih odborov (sedaj območnih združenj veteranov vojne za Slovenijo).

V petletnem obdobju delovanja ZVVS smo kot enovita pravna oseba dosegli nekaj dobrih rezultatov. Postali smo polnopravni člani Svetovne veteranske federacije in s tem je odpadla »skrb« nekaterih, ali je sploh potrebno, da se udeležence in udeleženci vojne za Slovenijo združujejo. Priznanje mednarodne veteranske populacije nam je zagotovilo za obstoj tudi v bodoče. V državnem proračunu vsako leto prejemamo sredstva za svoje delovanje, ki pa za ustrezno organiziranost ter izvajanje naših nalog za 13.000 članic in članov še zdaleč ne zadostajo. Nimamo pa zakonske garancije, tako kot podobna organizacija ZZB NOB, da bomo sredstva prejeli tudi v bodoče. Sedanja osnova za naše

sofinanciranje je status društva (zveze), ki deluje v javnem interesu in nam ga je podelil minister za delo, družino in socialne zadeve za obdobje petih let.

Da je bilo dosedanje delovanje predsedstva ZVVS pravilno, kažejo oprijemljivi pokazatelji. Povečanje sredstev v državnem proračunu, ureditev in normalizacija odnosov z Ministrstvom za obrambo, tvorno in priznano sodelovanje v okviru Svetovne veteranske organizacije, izredno dobri odnosi z veteranskimi organizacijami iz Hrvaške in BiH, besedilo sprememb Zakona o vojnih veteranih v drugem branju, objavljenih v Poročevalcu št. 63, kjer se bo črtala starostna omejitev 50. let in se bo priznal status vojnega veterana izvajalcem projekta Manevrške strukture narodne zaščite.

Menda vse več ruskih vojakov nosi očala. Bojda zaradi mikroskopsko manjših plač.

Zaradi lažjega razumevanja lahko naše stanje organiziranosti primerjamo s kakšno podobno organizacijo, ki je vsi poznamo. Za primer naj navedem Združenje slovenskih častnikov, ki je po organizacijskem principu prav tako zveza društev. Število članstva je v obeh zvezah približno enako, do letošnjega leta je ZSČ prejelo več sredstev v državnem proračunu kot ZVVS. Gre pa za bistveno razliko v stanju organiziranosti. ZSČ je prevzelo že obstoječo organiziranost bivše ZRVS, območna združenja imajo že dolgo pravne osebnosti, svoje sedeže ter prostore. V ZVVS sami izdelujemo članske izkaznice, ZSČ je zadevo poverilo zunanje izvajalcu, seveda izkaznice brez slik. V ZVVS se je do ustanovitve zveze vodilo finančno materialno poslovanje za vseh 13 pokrajinskih odborov in 48 območnih odborov, v ZSČ se ukvarjajo samo s financirami zveze. Območna združenja slovenskih častnikov sama pobirajo članarino in sama z njo upravljajo, vendar pa s strani zveze ne prejemo sredstev, so pa udeležena v proračunih lokalnih skupnosti. ZVVS je do sedaj pobiralo članarino za celotno članstvo in izvajalo vsa opravila glede evidentiranja vplačane članarine. ZSČ ima štiri stalno zaposlene, ZVVS samo dva. ZVVS izdaja lastno glasilo, ZSČ je do sedaj izdalo samo eno publikacijo. Na Internetu smo že dolgo prisotni z lastno stranjo, tudi prijavnice prejemamo preko Interneta. Pa da ne bo zamere, nič slabega o ZSČ. Vse se ne da primerjati po enem kopitu, tudi vloga ZSČ je v slovenskem prostoru drugačna kot naša vloga.

Zahteve območnih odborov po upravljanju z »lastno« članarino so postale pogostejše, v nekaterih primerih pa je že prišlo do umetnega prikazovanja konfliktov med »tistimi« v Ljubljani in ostalimi iz »periferije«. V sendviču so se znašli pokrajinski odbori. Po mnogo številnih protestih posameznih članov na sedežu ZVVS je postalo dokaj evidentno, da članstvo ni dovolj informirano o dogajanjih in niti ne ve, kaj se v Ljubljani resnično dela. Prav tako je evidentno, da se v nekaterih pokrajinskih odborih sklepi in dogovori s seje predsedstva ZVVS sploh ne posredujejo območjem in članstvu. Zagotovo bo nova organiziranost izboljšala pretok informacij, saj je postala odgovornost OZVVS večja.

Predsedstvo ZVVS je bilo, upoštevajoč prej nevedene ugotovitve, spomladi letos pred dilemo, prav tako

Komisija za statutarna, finančna in organizacijska vprašanja, katera pot glede reorganizacije je najboljša in kako pomagati tistim območnim odborom, ki so že dosegli tako stopnjo razvoja, da se lahko organizirajo kot pravne osebe. Z ustanovitvijo zveze bi se omogočilo območnim odborom pridobitev pravnih osebnosti in žiro računov, da bodo lažje pridobivali sredstva za svoje delovanje v okviru lokalnih skupnosti ter od sponzorjev. Predsedstvo je prišlo do zaključka, da sta možna dva pristopa. Ali počakati, da se kot društvo registrira vseh 48 območnih odborov ali se reorganizirata postopoma tako, da se formalno ustanovi zveza tistih območnih odborov (združenj), ki so že sposobni biti pravne osebe, ostali pa se bodo formalno priključili kasneje. Predsedstvo se je odločilo za postopno pot z jasno odločitvijo, da je nova zveza nadaljevanje dosedanjega delovanja Združenja veteranov vojne za Slovenijo in da se razen imena vsebina dela ne bo spreminjala. Ker so v predsedstvu predstavniki vseh 13.000 članov je legitimno, da se odločitev sicer formalno novega pravnega subjekta izvajajo na podlagi delegiranih predstavnikov celotnega članstva. Volitve organov so bile izvedene v letu 1997, zato je predsedstvo ocenilo, da bo do novih volitev zagotovo zveza tudi formalno pravno pokrita z vsemi delujočimi območji in bo takrat čas tako za vsebinske kot tudi kadrovske spremembe.

S takim dogovorom je bil sprejet formalni sklep na Glavnem zboru 17.05.1998 in na podlagi tega je Komisija za statutarna, finančna in organizacijska vprašanja pripravila besedilo Statuta zveze, na podlagi tega statuta pa tudi osnutek Pravil oziroma Statuta območnih združenj. So morda nekateri na predsedstvu oziroma na Glavnem zboru držali fige v žepu?

Sklep Glavnega zbora in predsedstva se je začel izvajati, dokler se niso na zadnji seji predsedstva ZVVS, ki je potekala v oktobru mesecu pred sklicem Ustanovnega zbora, pričele problematizirati te dogovorjene odločitve. Kljub že usklajenemu besedilu Statuta zveze so nekateri želeli drugačne rešitve, ki bi bolj ustrezale sredini, iz katere prihajajo. Popolnoma legitimno, vendar malce pozno. Ne glede na to pa je predsedstvo ponovno proučilo pripombe od člena do člena, vendar razen spremembe razmerja članarine, ki ostane območnim združenjem (sedaj 80% realizirane članarine), ni bilo bistvenih sprememb. Dogovorjen je bil način sklica ter sprejet dogovor, da bo Ustanovni zbor svečan dogodek, zato ga bo kot delovni predsednik vodil g. Srečo Lisjak. Osebnost nisem bil prepričan v slavnostni potoček, saj so bili izraženi pomisleki po vsebini naravnani na nekaj drugega. Pod okriljem demokratičnosti in soodločanja je bila jasno izražena težnja po večanju moči območnih odborov, posledično ukinjanju pokrajinskih odborov ter predvsem odstranitvi tistih

Izpregli so paradnega konja. Ostali so jim le še konjski živci.

»elementov«, ki so varovalo skupnih interesov. Na žalost se je slutnja potrdila na samem Ustanovnem zboru, kjer so posamezniki brezobzirno začeli obračunavati v imenu demokracije in zakonitosti z vsem, kar je bilo predhodno dogovorjeno.

ZVVS je izrazito nevladna organizacija, kar pa se pozna tudi v slabši odzivnosti države. Vsaka samostojnost nekaj stane in naša neodvisnost tako od dnevne politike kot tudi od togih birokratskih usmeritev je tisti razlog, da je naš razvoj morda bolj počasen, je pa varen. Zato smo nekateri tudi zelo »popularni«, ker za ovinke in stranpoti nimamo posluha. S tako usmeritvijo ZVVS se ne strinjajo vse »dnevne politike«. To se nam večkrat odraža v nerazumnih in ozko lokalno usmerjenih zahtevah posameznih območij, kar se je najbolj vidno pokazalo ravno na Ustanovnem zboru zveze. Težko je s silo nekaj vsiliti večini, ki te enkrat že preglasuje. Takih in podobnih grdih razvad se navzemamo ravno v dnevno političnih dogajanjih, ki mnogokrat tako v Državnem zboru kot na drugih nivojih političnega življenja ne morejo biti zgled niti za demokracijo niti za

prijateljstvo in strpnost. Kadar koga v ZVVS zagrabi »ta politična«, naj se spomni, da delujemo zaradi obdobja 17.05.1990 do 26.10. 1991 in da nismo politična stranka, temveč soustanovitelji države in zato tudi pričakovano bolj resni od tistih, ki 1990 in 1991 leta niso ravno vedeli, za kaj gre pri stvari. V kolikor pa je prijem »političnih želja« prehud, je najbolje, da se posameznica ali posameznik včlani v kakšno politično stranko (vedno jih je dovolj na razpolago) in naj si da tam duška. ZVVS pa naj s svojimi neuresničenimi osebnimi ambicijami pusti na miru !

Drago Bitenc, dipl.iur.
GENERALNI SEKRETAR ZVVS
(se nadaljuje)

VETERANOV DOPIISNIK

DRUŽINA - CELICA DRUŽBE

Družina - najbolj sveta celica človeštva in vse civilizacije. Veriga, s katero so povezani starši in otroci vsega sveta. Nekaj najlepšega je biti člen te verige! Če popusti samo en člen, se veriga vztrajno prične trgati. Družina prične počasi razpadati!

Tako se dogaja danes, v naši družbi, v mnogo kateri družini, čigar očetje in moške so imeli zavedno srce in so mislili - tudi, morda v tistih trenutkih, zgolj na svobodno Slovenijo. Saj veste, v katerih trenutkih, ali ne? Pa ne šele junija 1991, ampak že mnogo prej.

Poznam veliko ljudi, navsezadnje sem žena častnika Slovenske vojske, ki so se na kakršenkoli način žrtvovali in se takrat niso spraševali po svojem življenju in življenjih svojih najbližjih. Mislili so le na slovenski narod! Ali se je takrat in pozneje kdo sploh vprašal, kaj vse so morale prestati in še prestajajo te okrnjene družine, pa ne samo tiste, ki so na veliko žalost ostale brez očetov, moža...Ti ljudje so danes izdani in kaznovani! Izdani in kaznovani v smislu premeščanja, voženj bivanja v drugi kraj, zniževanja osebnih dohodkov... Nevedneži se posmehujejo gospodu, ki protestira pred parlamentom. A nihče ne ve, koliko je takšnih razočaranih, žalostnih, nezadovoljnih, obremenjenih častnikov Slovenske vojske. Ampak oni še vedno vestno in z vso vnemo opravljajo svoj polji! Ali nihče ne vpraša, pod kakšnim pritiskom, fizičnim in psihičnim,

ti ljudje živijo iz dneva in dan z dobro voljo in nasmejanimi obrazov z vso vestjo, odgovornostjo in razumevanjem skrbijo za mlado vojsko? Ali se nihče ne vpraša, če je to sploh še normalno življenje zanje in njihove najbližje, polno stresov in razočaranj, razmišljanj in stisk? Ali je res naša družba zatajila in ljudem, ki so svoja življenja v času vojne in po njen žrtvovali domovini, ne moremo omogočiti delovnih mest v domačem kraju, med ljudmi, ki jih poznajo, jih spoštujemo in zaupajo? In nenazadnje, da bi več časa preživeli s svojimi otroki, jih spremljali in se z njimi veselili? Ali res ni nikogar, ki bi stopil na stran teh hrabrih ljudi, ki se niso med vojno potikali po -kafičih- in pili hladen sok ali kavico?

Vidite, na tak način pričnejo pokati verige, ki se ji reče družina. Vzpodbužno bi bilo, če bi se kdo vprašal ali ima družina pri nas kakšen pomen?

Ljudje in časi so se spremenili. Včasih smo na vojsko gledali s ponosom. Danes je skoraj nihče več ne mara. Saj nam jemlje samo denar, naš, davkoplačevalcev. O, ko bi Slovenci poznali še drugo plat medalje!

In vprašanje za konec: **ALI BOSTE DELALI VISOKI FUNKCIONARJI V SLOVENSKE VOJSKE ŠE TAKO NAPREJ?**

Jolanda Teropšič

EPILOG

Po takšni ali drugačni, psihološki ali psihoanalitični teoriji, je človek socialno bitje. To lahko ponazorimo že z družino, kot osnovno celico družbe, s tem da se ljudje združujejo v različnih družtvih in konec koncev v državo, ki jim zagotovi določeno varnost in prostor za življenje, delo in samoizražanje.

Bolje je biti na dobrem položaju kot na dobrem glasu.

Iz tega izhaja, da je človek kot takšen, odvisno od posameznika, bolj ali manj, odvisen od dejavnikov iz okolja, ki v njem sproščajo različna čustva, odzive in puščajo takšne ali drugačne posledice.

Naj bo to nizanje suhoparnih trditvev zgolj uvod, v nekaj kar se v resnici dogaja v naši današnji družbi. Za nami je polpreteklo obdobje socializma, katerega se nekateri "nostalgično" spominjajo. Prevsom "majhnim" ljudem je nudil nekakšno varnost, ker je bil kot sistem urejen in navidezno trden.

Na njihovo žalost je obdobje pravljice sledila inflacija, razpad Jugo gospodarstva, srbski mitingi, Slovenska vojna in osamosvojitvev.

Socializem oz. komunizem, je bil zgolj farsa, kot hiša iz kart, ki se je razpadla ob prvem vetru. Ljudje so verjeli, da nam bo po osamosvojitvi bolje, niso pa se zavedali dejstva, da bo potrebno graditi od začetka,

zato se jim je vera, na koncu razblinila v nič. Prostor pa, v človeških dušah, ki ga je nekoč predstavljal vera v nekaj, sedaj razjeda obup.

Starejši se prepuščajo moledovanju, mlajši alkoholu in drogam.

Zato smo mi veterani vojne za Slovenijo 1990-91 in vsi, katerim so čast, ponos, moralne in etične vrednote osnovno gibalno življenje, poklicani v borbo za identiteto Slovenskega naroda v Evropskem in svetovnem prostoru, da kakor ptič Feniks iz pepela zgradimo novo jedro ter vzgojimo rod gospodarjev.

Zavedati se moramo, da ni samostojnosti brez notranje trdnosti naroda, kajti le ta nas bo, ne glede na to, da smo številčno majhen narod, postavila ob bok velikim.

Ustvariti moramo novo vez med preteklostjo, sedanostjo in prihodnostjo, premostiti generacijske razlike, zgraditi trdnost naroda, ohranjati in širiti tradicijo, da bomo mi in vsi naslednji rodovi Slovencev resnični, ponosni in spoštovani

GOPODARJI NA SVOJI ZEMLJI

Darko ERHART

TVEGANJE JE DEL ŽIVLJENJA

En sam trenutek v življenju ni drugemu enak: uglašuje ga drugačna izkušnja, polni drugačno čustvo, osmišlja drugačen razum. Vsako obdobje življenja nam piše lahke in težke, svetle in temne strani. Velikokrat rečemo: »Živemu človeku se marsikaj zgodi.« Res je. Marsikaj se je zgodilo v letih, ko sem počeval v Preboldu. Veliko vsega se je zgodilo, ko sem vodil Telesno kulturno skupnost – šport v občini Žalec.

Da pa bo moje življenje tesno in zgodovinsko povezano prav z našo državo, nisem nikoli pričakoval, še manj načrtoval. Ko sem leta 1983 prevzel vodenje Občinske teritorialne obrambe, se je začela nova pot mojega razmišljanja. Kaj sploh želim? Kaj lahko storim dobrega, koristnega in sprejemljivega za vse tiste, ki prihajajo na različne oblike vojaškega usposabljanja? Saj se vedno podajam v negotovost, kadar greš na novo, še neuhojeno pot.

Prodaja odvijacev narašča. Nič čudnega, ko pa toliko cepcev naseda zvijačam.

Vedno sem najprej in največ razmišljal o ljudeh, o človeku kot posamezniku: kako se kdo počuti, katere so nerešene težave in kako vse v najkrajšem času postaviti na pravo mesto, da se bo življenje v novem okolju čimprej normaliziralo in se mu bo posameznik brez večjih težav lahko prilagodil. Vse ostale delovne naloge so bile temu podrejene, torej na drugem mestu. Kar nekaj let je minilo, da sem spoznal, kaj vse se skriva v tej zapleteni vojaški knjigi. To je velika knjiga, v kateri je zapisano tudi moje ime. Tu so tudi imena in priimki mojih prijateljev iz štaba in enot. Vsem, ki sem jim poveljeval, sem zelo zaupal, še zdaj pa sem prepričan, da je bilo tudi zaupanje vame veliko. Prav ta občutek medsebojnega zaupanja je v meni še krepil moč in mi dajal samozavest, da sem se tako hitro odločil za akcije. Slednjimi je prav gotovo botrovala tudi moja želja po pustolovščinah, pridobitve in v zgodnji mladosti zlasti v športu, planinstvu, orientaciji ter življenju v naravi in z naravo nasploh. Vse te izkušnje ter moj odnos do ljudi in do lepote narave sem najbolj cenil in upošteval prav v času, ko je pri nas skoraj čez noč prišlo do velikih sprememb. Prišlo se je 16. maja 1990 - na dan pohoda stalne sestave TO na železniški postaji Ponikva pri Šentjurju. Sprejel sem pismosko ovojnico, katere vsebina je bil ukaz o predaji orožja, streliva in minsko eksplozivnih sredstev (MES) teritorialne obrambe v skladišča JLA.

»Kaj to pomeni?« je bilo prvo vprašanje, ki sem ga postavil ostalim komandantom občinskih štabov. Vse se je odvijalo tako hitro, da ni bilo časa veliko razmišljati, odločiti se je bilo treba takoj. Uči se žrtve za skupnost, samega sebe zmagaj – to je največja zmaga. Naslednji dan, 17. maja 1990, sem o ukazu obvestil predsednika Sveta za SLO in DS pri SO Žalec Ludvika Semprimožnika. Izredna seja Sveta je bila 19. maja ob 9.30 v moji pisarni. Sprejeli smo nasled-

nji sklep: »Orožje enot in štabov TO, ki se nahaja v obstoječih skladiščih, začasno ostane na teh lokacijah, kjer pa ga lahko po potrebi dodatno zavarujemo.« In zavarovali smo ga. Prav tega dne, torej 19. maja, je pred skladišči TO stalo kar 11 kamionov JLA, ki so prišli po orožje. Odpeljali so prazni, saj smo skladišče zastražili, odvzema orožja pa nismo dovolili. V Sloveniji je pri taki odločitvi vztrajalo le 11 občin. Vodstvo občine je takrat kot predsednik SO Žalec prevzel Milan Dobnik, ki je s tem postal tudi predsednik Sveta za SLO in DS.

V pogajanjih o predaji orožja sta pred sejo Sveta sodelovala tudi generala JLA Kolšek in Hočevar. Po že omenjenem sklepu Sveta Kolšek ni več vztrajal pri predaji orožja, ni nas več prepričeval, temveč je samo naročil, naj sklep odnesemo na Pokrajino v Celje. Seveda smo se ponovno srečali čez nekaj dni v Žalcu, kjer je bilo zadnje srečanje med generaloma, Milanom Dobnikom, Ludvikom Semprimožnikom in mano. Taktično - modro smo odbili njune želje.

S tem so se začeli hudi dnevi varovanja orožja: do tistega trenutka, ko smo se (spet v veliki časovni stiski) odločili, da s pomočjo Postaje milice Žalec, ki jo je takrat vodil Stane Veniger, orožje prenestimo na rezervne lokacije – na kmetije v Andražu, Prelogi, Dobriču, Grušovljah, Praprečah, Šeščah in na Marija Reki. V aktivnosti pri prevozu in nameščenju orožja, v razgovore s hranitelji orožja in njihovimi družinami je bilo vloženo ogromno energije. To je bila velika akcija in odgovorna naloga za vse, ki so orožje premeščali in za vse, ki so ga hranili, izvršena pa je bila 26. in 27. novembra 1990. Od tega trenutka dalje je bilo še več skrbi, saj mi ni bilo vseeno, kaj se bo dogajalo v zvezi z novimi skladišči, ki smo jih varovali od daleč.

V nočnih urah sem na Pokrajini poročal, kako smo pripravljani na terenu. Odvzem orožja iz začasnih skladišč se je pričel že v aprilu in maju leta 1991, ker smo morali pred prihajajočim časom zavarovati najbolj pomembne objekte v občini. Takrat so se pričeli tudi množični pobeги in prebegi iz JLA v TO. Naš sprejemni center je bil na »Jezeru« na Dobrovljah, kjer je bilo zbranih veliko število vojakov in nekdanjih oficirjev JLA. Ta center je naš 81. območni štab zelo dobro varoval.

Več ko bo cerkva, bolj bomo lahko stvari obešali na velik zvon.

Sedež 81. območnega štaba je bil v Žalcu na nekdanjem občinskem štabu TO. Vse enote (33) so bile mobilizirane do 30. junija 1991. Istega dne smo ob 15. uri popoldne po večdnevni pogajanjih zavzeli Zaloško gorico, kjer je bilo eno največjih skladišč MES v Sloveniji (170 kamionov MES). Štirinajstdnevna pogajanja so bila trda, načrt akcije prevzema skladišča pa teoretično in praktično natančno pripravljen in ravno tako izveden. To je bil tudi poseg, ki nam je še dvignil samozavest in vplil dodatnih moči za uresničevanje

nadaljnjih nalog.

Naše enote so blokirale objekte JLA na Bukovžlaku in v Šmarjeti, vojašnico v Celju ter Pečovnik. Vsak dan je bilo več aktivnosti in vsak dan je bila večja skrb za več kot 3000 pripadnikov TO na našem območju. Zasedenost ozemlja z enotami je bila v občini Žalec in v občini Celje dobra. Poveljniki enot so pravilno izpolnjevali moje ukaze, ki sem jih posredoval v enote preko članov mojega območnega štaba. Ob koncu vojne smo enote do 20. julija postopoma razformirali; ostale so le enote za zavarovanje ter kontrolo nad objekti JA.

Zgledno je bilo tudi naše sodelovanje z ostalimi poveljniki območnih štabov v celjski pokrajini.

Moj tokratni zapis je sicer natančen, a skop; dogodki in ljudje, ki so v njih sodelovali, pa zaslužijo mnogo več; zaslužijo, da bi se o njih pisalo obširneje in natančneje. Tega se dobro zavedam in bom kot svojo nalogo v prihodnosti najbrž tudi izpolnil. Zaradi vseh tistih pogumnih ljudi, ki o njih zgodovina molči, ki ne prejemajo medalj za svojo hrabrost in se ne kitijo z zgodbami o svojem pogumu, a bi brez njih zmage ne bilo. In tudi zaradi sebe.

Ob koncu pisanja o resničnih doživetjih in različnih občutkih, ki so me spremljali kot komandanta, nato

pa kot poveljnika 81. območnega štaba v času vojne za samostojno Slovenijo, moram poudariti, da je bila to vojna za živce; da je bila psihološka bitka mačke z mišjo, v kateri je proti vsem pravilom moči in premoči zmagalo srce. Premoč JA je bil res ogromna, še večja pa je bila naša želja po svobodi; tako velika, da sploh nismo razmišljali o posledicah, ki bi nas doletele, če bi ne zmagali. Če pustimo prihodnosti pot, se zgodi vselej in brez izjeme zaželeno. Slovenci smo bili v teh dneh kot eden; »držali smo skupaj«, kot kasneje nikoli več. Želim si, da bi bilo med nami vedno toliko složnosti. Bil pa je ta težki čas tudi čas mnogih življenjskih spoznanj in osebnostnega zorenja. V človekovem življenju ni razloga za obup. Vedel sem, česa si želimo in za kaj se borimo, zato ni bilo težko ostati buden po več noči skupaj. Spoznal sem ljudi, ki jim lahko zaupam. Opravil sem svojo nalogo in poravnal svoj dolg domovini. Dovolj dobro, da sem se lahko svobodno odločil za vrnitev v svoj pravi, to je pedagoški poklic, kamor me je klicalo vztrajno in dolgo časa in tu danes skušam živeti in ustvarjati z mladimi, ki sem jih imel vedno rad.

Adi Vidmajer

RAZVITJE PRAPORJA

Sekcija ZVVS Mengeš je na osrednji občinski prireditvi ob občinskem prazniku Občine Mengeš 29. maja 98 razvila svoj prapor, ki simbolično predstavlja prispevek Mengšanov pri osamosvojitvi Slovenije. Poseben veteranski obred, ki je vsem vzbudil patriotska čustva, je predstavljal trdno odločenost Slovencev, da ohranimo suverenost mlade države. Prapor je iz rok ZVVS Domžale sprejel predsednik ZVVS Mengeš Marko Trampuž, okrasna trakova pa sta na prapor pripelala župan Janez Per in Janez Mohorič. Ob članih ZVVS Mengeš ter številnih gostov je bil na razvitiu prisoten tudi predsednik ZVVS Srečko Lisjak, predsednik države Milan Kučan pa je zaradi obveznosti v tujini svojo odsotnost opravičil.

Razvitje praporja ZVVS Mengeš Foto: P. Gubanc

Naj to ne bo zgolj moralna pridiga, pa vseeno, če se zazremo v našo bližino ali daljno preteklost, smo Slovenci morda edini ali eden redkih narodov, ki se sramuje svojih uspehov, vojaških zmag, narodnih herojev in ostalih posameznikov, ki so tako ali drugače zaznamovali našo zgodovino. Eden takšnih primerov je tudi skrunitev oziroma politje spominske plošče z barvo na Golčaju nad Blagovico. Spominska plošča je bila postavljena okoli leta 1950 v spomin desetim, zaradi izdaje oktobra 1941, padlim partizanom Radomeljske čete in šestim partizanom, katerim se je takrat uspelo umakniti, vendar pa so kasneje padli v okoliških krajih.

Žalostno je, da se to v zadnjih letih dogaja redno, vsakega oktobra, ko imajo na Golčaju preživeli borci Radomeljske čete svojo slovesnost, letos pa se je to zgodilo v zadnjih dneh julija ali prve dni avgusta. Planinsko društvo Blagovica, čigar člani smo veterani vojne za Slovenijo 1991, kakor tudi borci NOB-ja, je 8. avgusta na Golčaju praznovalo 5. obletnico ustanovitve in razvilo svoj prapor, zato so nas borci NOB-ja iz Domžal, Lukovice in Blagovice poprosili, da bi jim ta spomenik pred slovesnostjo očistili, kar smo seveda tudi storili. Upam, da bo bral ali brali ta apel tudi tisti, ki to počnejo in spoznali, da je skrunjenje, še posebno vojaških spomenikov, sramotno dejanje. Zgolj plod zaostale balkanske mentalitete in miselnosti.

Zavedati se moramo, da so se Slovenci zaradi

razkosnosti med tuje gospodarje, v interesu tujih politik, v tujih uniformah, borili med seboj tako na domačih kot na tujih tleh in je bilo zaradi tega prelito mnogo slovenske krvi. Prvič po mnogih stoletjih je proti konci I. svetovne vojne general Rudolf Maister organiziral Slovence v vojno formacijo, s katero je zavzel Štajersko in Koroško. Slovenske demokratične napredne stranke si na začetku II. svetovne vojne ustanovile OF (Osvobodilno Fronto), ki je organizirala odpor Slovencev proti okupatorju. Slovenski partizani so se, pod vodstvom generala Franca Rozmana-Staneta, borili za samostojno Slovenijo. Samostojnost, tako rekoč na dlani, je Slovincem v obeh vojnah nekako spolzela skozi prste. Šele leta '91 je Slovincem uspelo uresničiti istoletno željo. Čeprav v kratki vojni proti agresorji JA, smo spoznali, da smo dovolj močni in nepremagljivi le, če smo enotni. Zavedati se moramo, da so vojne bile, so in bodo, vendar pa nam vsem polagam na srce, vzgajite sinove v spoštovanju do vseh, ki so se borili in padli za domovino. Če se bodo morali vaši sinovi boriti za domovino, naj se borijo v uniformah Slovenske vojske, pod slovensko zastavo, za Slovenijo. Naj bo Slovenec najprej Slovenec in šele potem pripadnik te ali one stranke.

Darko Erhart
Sekretar ZVVS Domžale

MOJE AKTIVNO SODELOVANJE V OSAMOSVOJITVENI VOJNI (nadaljevanje iz Veterana št. 5)

K meni je prišel Andrej iz voda MM-82 s prošnjo, če lahko sprejmemo v njegovo enoto brata Petra, ki je pobegnil iz JA, kjer je v Pivki služil kadrovski rok kot poveljnik samohodne haubice. Ko sem ga vprašal, kje je brat Peter mi ni hotel točno povedati, kje se skriva. Dogovorila sva se, da ga bomo ponoči prišli iskati, zato naj bo pripravljen.

Ob 23. uri smo se z vozilom in oroženim spremstvom, z nami je bil tudi puškomitriljezeec Boris, odpeljali po Petra. Ko smo se vračali po Celovški, ki je bila samo delno prehodna, sem v križišču pri pošti v Šentvidu, ki je bilo močno osvetljeno, opazil našega šoferja Mirana in "čatota", kako klečita sredi križišča ob svojem vozilu in z naperjenimi pištolami merita nekam v daljavo. Takoj sem zaukazal vozniku Jožetu, naj malo višje, v temi zaustavi. Naročil sem Petru, naj leže na tla ter s tremi spremljevalci odhitel na pomoč Miranu in Niku. Še med tekom sem zavpil mojim spremljevalcem, da naj takoj zavzamejo svoje položaje, ogenj pa odprejo le na moje povelje.

Ves zadihan sem iz sence prve hiše pred križiščem, polglasno vprašal: "Niko, Miran, kaj se dogaja?" Ni mi bilo treba dolgo

čakati na odgovor, zaslišal sem Nikotov glas: "Tam doli se streljajo in krogle žvižgajo nad najino glavo". Vprašam: "Kdo hudiča, pa strelja?" in Niko mi zopet odgovori: "Ne vem!". Obema svetujem, naj se takoj umakmeta iz osvetljenega križišča v varnejše zavetje temne noči. Komaj izrečem zadnje besede, se oglasi dolg rafal iz puškomitriljeza, pogledam na mesto, kjer bi naj bil Boris in z zamudo ugotovim, da stoji na cesti in z dolgimi rafali strelja po Celovški. "Boris nehaj, na koga streljaš?" se zaderem nanj, ker je bil že vse dan nekam napet in me je nenehno "gnjavil" kdaj se bomo začeli zares streljati. Ne, ni bil nor, samo "južnjakov" ni prenesel.

Naslednji dan smo šele ugotovili, da je prvo streljanje prišlo iz "oficirskih blokov", vse ostalo pa je bila normalna reakcija v pričakovanju, da bo JA napadla iz "kasarne" naše položaje. Po dveh neprespanih nočeh in negotovih dnevih dobimo v poveljstvo sporočilo, da je od 21 ure dalje sklenjeno premirje z JA v Šentviški vojašnici, vendar naj vse enote ostanejo na svojih položajih do nadaljnjega. V primeru izhoda vojakov ali stareših iz vojašnice, naj naše enote delujejo samo v primeru lastne ogroženosti. Vsi pripadniki naj svojo pozornost usme-

rijo na premikanje osebnih vozil, v katerih se prevažajo specialci JA in diverzanti v civilnih oblekah.

Prve dni vojne se je v poveljstvu oglasila gospa K. in se zanimala, če bi se lahko njen nečak, ki je zastavnik v JA in vodja delavnic za vzdrževanje bivših Titovih vozil, predal TO, ker je trenutno na dopustu z družino, nekje na otoku Krku. Ker ima osebno vozilo z beograjsko registracijo, se sam ne upa na pot.

Najlažje je dajati nasvete vojski, ki te sploh ne posluša.

Zadevo sem predal naprej, z gospo K. pa sem se dogovoril, da me ponovno pokliče proti večeru.

V torek 2. julija prevzamem dežurstvo v poveljstvu odreda in ob 21.30 uri dobim sporočilo, da se pričakuje preboj tankov iz smeri Vrhnike proti Ljubljani in njihova podpora iz vojašnic JA. Zaukazana je polna bojna pripravljenost vseh naših enot. Čez slabe pol ure pride novo sporočilo: Končajte vse priprave, zavzemite obrambne položaje, če napadejo, nadaljujte borbo do brezpogojne prekinitve ognja. Ukaz izvršite takoj. Do 22.45 ure pošljite kratko poročilo o stanju v enotah in poveljstvih. Sporoča

To so bili trenutki živčne napetosti, ko si na položaju dobesedno lahko slišal miško, kot se temu rado reče, vendar ga med vsemi nami ni bilo "teritorialca", ki bi mu smrdelo iz hlače, ravno obratno, poveljstvi in imelo kar precej dela, da je umirjalo nekatere posameznike, ki so si pretirano želeli streljati na nasprotnika. Ko sem tako ležal v "na hitro izdelanem zaklonilniku", brez čelade in slabo oborožen, me je neki vojak, ki je bil za drevesom blizu mene, prav potihoma vprašal, če me je kaj strah, ko bodo prihrumeli tanki in ko se bodo iz kasarne vsuli "niški specialci". Malo sem pomislil in

mu odgovoril, da sedaj ni pravi trenutek za to, da bi človek razmišljal o tem, če ga je strah ampak, da bolj razmišljam o tem, da je dobra dva kilometra za našimi položaji moja družina, žena, hčerki in moja mala vnukinja Patricija in da bom dovolil agresorju, da bo prišel do njih samo preko moje ga trupa.

Vojak se je začudil rekoč: "Madona, ti si pa korajžen!". Ne, to ni bila hrabrost "super mena", to je bila prednost vsakega bojevnika, ki se bori na svoji zemlji, za svoje cilje in ideale, ki ve kaj hoče in kaj zmore, pa čeprav nima primerne opreme in oborožitve.

Naslednji dan, ko je v vojašnico Šentvid priletel helikopter JA, ki je nosil oznake RK smo preko zveze dobili obvestilo, da se v njemu nahaja pogajalec, član predsedstva SFRJ Tuporkovski in da pod nobenim pogojem ne smemo streljati na helikopter. Ko je helikopter pristal na dvorišču, nas je naš opazovalec obvestil, da iz njega nosijo jutaste vreče iz katerih gledajo štruce kruha. Stvar nam je bila takoj jasna, v vojašnici so vojaki lačni. To sta nam še isti večer potrdila dva vojaka slovenske narodnosti, ki sta po noči na skrivaj preplezala žično ograjo in jima je uspelo pobeigniti k nam.

Še danes mi v ušesih odzvanjajo besede enega od njih, ki je bil doma nekje s primorskega in me je prosil, če se lahko po telefonu oglasi domačim. Ko je dobil zvezo z očetom mu je dejal: "Tata, nič več ne skrbi, jaz sem sedaj med svojimi!"

Povedala sta nam, da je kar nekaj fantov poskušalo pobeigniti iz vojašnice ter da so oficirji in niški "specialci" streljali na vsakogar, ki je hotel pobeigniti. Kot je napisal Prešeren "že brat mori brata - kako strašna slepota je človeka"

Tone Jan
(se nadaljuje)

PRAPOR NA VRHU TRIGLAVA

V okviru 13. Triglavске akcije so tudi letos pripravili dvodnevni pohod na Triglav. Udeležili so se ga veterani vojne za Slovenijo, vojaki, častniki in policisti, borci NOB in drugi. Med pohodniki je bil tudi predsednik države Milan Kučan. Na pot so krenili v petek, 10. julija zjutraj z Rudnega polja na Pokljuki. Vseh pohodnikov je bilo 393.

V petek ob 14. uri je na vrhu Triglava razvil prapor Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Radovljica-Jesenice državni sekretar v Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve Janko S. Stuček in ga predal predsedniku Območnega združenja Janezu Koseljcu. Na vrhu so pripravili tudi kulturni program, v katerem sta sodelovala Partizanski pevski zbor in Miro Podjed iz Celjskega gledališča.

Zatem je bila ob 18. uri na Kredarici slovesnost, na kateri so najprej opravili simbolno veteransko dejanje, zbranim pa je spregovoril državni sekretar Janko S. Stuček.

Med drugim je dejal, da je to četrti pohod, na katerem sodelujejo predstavniki vseh veteranskih združenj in

zveze častnikov Slovenije.

Radoveljski veterani na Triglavu Foto: D. Rozman

Spomnil je, da so prvič zastavo, ki je pomenila boj, svobodo in narod, ponesli na Triglav bohinjski partizani v letu 1944, naslednjic je zastava s simboliko svo-

bode in neodvisnosti na Triglavu zaplapolala ob razglasitvi neodvisnosti Slovenije, s Triglava so zastavo prinesli veterani vojne za Slovenijo na svojo konferenco lani.

Dejal je tudi, da bi bilo dobro, da se slovenske veteranske organizacije združujejo v zvezo, krovno organizacijo ali kakorkoli bi to združeno obliko poimenovali ter da bi svoje delovanje priredile tako, da njihove ideje ne bi bile zaprte, da bi se te organizacije kadrovsko obnavljale.

Pohod so sklenili v soboto, 11. julija na Pokljuki, kjer je bila ob 14. uri zaključna prireditev. Pred tem so

odprli razstavo likovnih in kiparskih del, ki jih je ustvarilo 93 umetnikov v 6. slikarsko-kiparskem taboru, izbrali pa so tudi sliko, ki jo bodo prodali na licitaciji in sredstva namenili v dobrodelne namene.

Na zaključni prireditvi so pripravili bogat kulturni program, zbrane je nagovoril slovenski obrambni minister mag. Alejz Krapež, slavnostni govornik pa je bil predsednik Območnega združenja borcev in drugih udeležencev NOB občin Radovljica, Bled in Bohinj mag. Pavel Žerovnik.

Rina Klinar

ZVVS NA MEDNARODNIH ŠPORTNIH IGRAH VOJNIH VETERANOV

Športna ekipa ZVVS se je pod vodstvom generalnega sekretarja Draga Bitenca udeležila mednarodnih športnih veteranskih iger, ki jih je v Republiki Hrvaški prvič organizirala Udruga hrvatskih veterana domovinskog rata v Valpovem dne 27.09.1998.

Športna ekipa ZVVS.

Ekipa ZVVS je v kegljanju, strelstvu in namiznem tenisu osvojila drugo mesto, v disciplinah mali nogomet, kros in vlečenje vrvi pa ni sodelovala, ker zaradi različnosti časa in kraja izvedbe posamičnih tekmovanj ni bilo mogoče sestaviti ekipe, kakor je bilo prvotno mišljeno. Ekipno je ZVVS zasedlo tretje mesto.

Med tekmovanjem je delegacija ZVVS položila venec na spomenik padlim žrtvam Vukovarja, po končanem tekmovanju pa si je celotna ekipa ZVVS ogledala Vukovar.

Drago Bitenc
gen.sek. ZVVS

d.o.o.
MEDIA BOOM
Ljubljana
PODJETJE ZA MARKETING

1110 LJUBLJANA
JAKČEVA 25
fax: 061/ 443 - 410

dir. **Milči Žganjar** tel.: 061/ 443 - 410

ANKETA

Spoštovani veteranke-veterani, bralke in bralci!

Pred Vami je nova številka glasila Veteran v nekoliko spremenjeni obliki. Ker želimo kar najbolj sodelovati tudi z bralstvom Vas vljudno naprošam, da izpolnete spodnjo anketo in jo pošljete na naslov urednika. Izmed prispelih izpolnjenih anket bodo izžrebali 10 anketirancev in jih za zaupanje nagradili.

1. Ali redno prebirate glasilo Veteran ?

(obkroži)

DA NE

2. Ali v družini še kdo prebira glasilo Veteran?

(obkroži)

DA NE Če da, koliko oseb _____

3. Ali bi želeli sodelovati kot avtor/pisec člankov v glasilu Veteran?

(obkroži)

DA NE

4. Ali je bil kateri od Vaših člankov že objavljen v glasilu Veteran?

(obkroži)

DA NE

5. Kako bi ocenili glasilo Veteran?

(obkroži)

slabo	zadovoljivo				dobro				odlično	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

6. Katero rubriko največkrat prebirate v glasilu Veteran?

(obkrožite ustrezen odgovor, tudi dva ali tri)

a) uvodnik

b) strokovne članke

c) kroniko ZVVS

d) aforizme

e) veteranov dopisnik

7. Za naslednjo številko glasila Veteran pripravljamo nove rubrike. Katere se Vam zdijo zanimive?

(obkroži)

a) pravni nasveti za veterane

b) psihirična posvetovalnica

c) borza varčevanja

d) foto-spomin

e) veterani in njihovi hobiji

f) delo išče-delo najde

8. Kaj pogrešate v glasilu Veteran?

(obkroži)

a) humor

b) reklame

c) obvestila

d) članke z vašega področja

e) križanke

9. Ali bi postali redni mesečni naročnik glasila Veteran, če bi izhajal mesečno?

(obkroži)

DA NE

10. Ali bi bili pripravljeni oglaševati v glasilu Veteran?

(obkroži)

DA NE

*** Če DA, vpišite tel. št. za kontakt: _____ / oglasila se Vam bo marketing služba /

11. Ali želite sodelovati v »Klubu ugodnosti« z vašimi storitvami ali izdelki?

(obkroži)

DA NE

*** če DA, kakšne odstotek popusta bi namenili članom »kluba ugodnosti«

(obkroži)

5%

10%

15%

več%

**HVALA ZA SODELOVANJE
IN
VELIKO SREČE PRI ŽREBANJU!**

Vaše ime in priimek: _____

Nalov: _____

Telefon: _____

Naslov uredništva:

Uredništvo glasila VETERAN ZVVS

Renato Zorko

p.p. 109, 8250 Brežice

